

JUDr. ROBERT PELIKÁN, Ph.D.
MINISTR SPRAVEDLNOSTI ČR

V Praze dne 15.4.2015
Čj. MSP-415/2014-OD-SPZ/7
Počet listů:
Přílohy:

Nejvyšší soud ČR
Burešova 20
657 37 Brno

Věc: obvinění J.H. a V. H. - stížnost pro porušení zákona

Příloha: spis Obvodního soudu pro Prahu 2, sp.zn. 1 Nt 2526/2008

Opisy z evidence rejstříku trestů fyzických osob (J. H., V. H.)
s údaji o jejich věznění

Vyjádření České pošty, s. p., ze dne 4. 4. a 8. 4. 2014 o doručení poštovních zásilek
paní N. H. a o porušení technologických postupů s úhrnnými dodacími
lístky doručených zásilek

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněných J. H. a V. H.

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2013, čj. 7 To 123/2009-80.

Usnesením Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 2. 2009, sp.zn. 1 Nt 2526/2008, bylo rozhodnuto podle § 283 písm. d) trestního řádu tak, že se návrh obviněných J. H. a V. H. na povolení obnovy řízení v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp.zn. 6 T 152/2007 zamítá. Usnesení bylo vyhlášeno samosoudkyní ve veřejném zasedání konaném dne 23. 2. 2009 za přítomnosti státní zástupkyně, společného obhájce obou obviněných JUDr.

J. D. a obviněné V. H. Obviněný J. H. nebyl veřejnému zasedání přítomen. Po vyhlášení usnesení obviněná H. uvedla do protokolu, že si proti němu podává stížnost, státní zástupkyně se práva stížnosti do protokolu vzdala. Usnesení bylo doručeno Obvodnímu státnímu zastupitelství pro Prahu 2 dne 13. 3. 2009 a obhájci obou obviněných JUDr. J. D. dne 18. 3. 2009. Obviněným nebylo písemné vyhotovení usnesení soudem doručováno.

Jménem obou obviněných podal obhájce JUDr. D. do výše citovaného rozhodnutí stížnost dne 19. 3. 2009 s tím, že tato stížnost bude blíže odůvodněna ve lhůtě deseti pracovních dní po projednání věci s klienty, což se ve skutečnosti stalo dne 7. 5. 2009, kdy bylo odůvodnění stížnosti podáno k přepravě u poštovního úřadu a nalézacímu soudu bylo doručeno dne 12. 5. 2009.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2009, sp. zn. 7 To 123/2009, bylo v neveřejném zasedání rozhodnuto podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu tak, že se stížnost obviněné V. H. proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 2. 2009, sp. zn. 1 Nt 2526/2008, zamítá jako nedůvodná, a podle § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu tak, že se stížnost obviněného J. H. proti témuž usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 zamítá jako opožděně podaná.

Městský soud v Praze v odůvodnění svého rozhodnutí stručně uvedl, že včas podanou stížnost obviněné H., kterou ničím neodůvodnila, zamítl, neboť zákonem stanovené podmínky pro povolení obnovy řízení v trestní věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 6 T 152/2007 splněny nebyly.

Stížnost obviněného H. posoudil Městský soud v Praze jako opožděně podanou, když uvedl, že obviněný sice nebyl osobně přítomen vyhlášení napadeného usnesení obvodního soudu, ale byl u veřejného zasedání zastoupen svým obhájcem. Zákonně poučení obvodního soudu, které bylo dáno zcela v souladu s § 143 odst. 1 trestního řádu, vyslechl jeho obhájce. Stížnostní soud poukázal v této souvislosti na znění ustanovení § 137 odst. 1 a odst. 2 trestního řádu, z nichž dovodil, že obviněnému H. uplynula zákonná lhůta k podání stížnosti již dne 26. 2. 2009 ve 24.00 hod., proto stížnost podaná prostřednictvím obhájce na poštu teprve dne 19. 3. 2009 byla podána opožděně.

Ve prospěch obou obviněných podal tehdejší ministr spravedlnosti JUDr. Pavel Blažek dne 3. 12. 2012 pod sp. zn. 722/2012-OD-SPZ k Nejvyššímu soudu České republiky podle § 266 odst. 1 trestního řádu stížnost pro porušení zákona, směřující ve prospěch obou obviněných proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2009 sp. zn. 7 To 123/2009. Ministr spravedlnosti ve stížnosti uvedl, že v daném případě Obvodní soud pro Prahu 2 nepostupoval v souladu s ustanovením § 137 odst. 4 trestního řádu, neboť rozhodoval o opravném prostředku a opis svého usnesení nedoručil oběma obviněným coby stěžovatelům. Rovněž v podané stížnosti pro porušení zákona připomněl, že význam slova „rozhodování o opravných prostředcích“ ve smyslu citovaného ustanovení je třeba vykládat extenzivně, neboť není výslovně rozlišeno, zda se jedná o opravné prostředky řádné či mimořádné. Poukázal na to, že na uvedené pochybení obvodního soudu nereagoval ani Městský soud v Praze, který rozhodoval o stížnosti obou obviněných, neboť se opíral o nesprávnou právní argumentaci, vycházející toliko z obsahu ustanovení § 137 odst. 1 a 2 trestního řádu, aniž by současně přihlédl k ustanovení § 137 odst. 4 trestního řádu, v důsledku čehož také chybně posoudil počátek běhu lhůty k podání opravného prostředku a stížnost obviněného J. H. meritorně vůbec neprojednal, a obviněné V. H. pak nedal možnost kvalifikovaně uplatnit námitky proti napadenému usnesení po seznámení se s jeho odůvodněním v písemné podobě.

Nejvyšší soud akceptoval argumentaci ministra spravedlnosti uplatněnou v podané stížnosti pro porušení zákona, již shledal důvodnou, a svým rozsudkem ze dne 17. 4. 2013, č.j. 6 Tz 99/2012 – 35, konstatoval porušení zákona v ustanovení § 148 odst. 1 písm. b) trestního řádu v neprospěch obviněného J. H., a v ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu v neprospěch obviněné V. H., a v řízení předcházejícím v ustanovení § 137 odst. 4 trestního řádu. Současně usnesení Městského soudu v Praze ze dne 9. 4. 2009, sp. zn. 7 To 123/2009, zrušil včetně všech obsahově navazujících rozhodnutí, a Městskému soudu v Praze přikázal, aby v rozsahu zrušení věc znovu projednal a rozhodl.

Po doručení zrušujícího rozsudku Nejvyššího soudu Obvodnímu soudu pro Prahu 2, obvodní soud respektující závěry Nejvyššího soudu, zaslal oběma obviněným do vlastních rukou, a to na adresu jejich trvalého bydliště své usnesení ze dne 23. 2. 2009, sp. zn. 1 Nt 2526/2008 (viz č.l. 77). Ve spise obvodního soudu jsou založeny doručky určené do vlastních rukou adresátů s vyloučením uložení do schránky, z nichž se podává, že V. H. převzala usnesení dne 27. 5. 2013 a téhož dne i J. H.. V kolonce „podpis osoby, která zásilku převzala“ na doručkách jsou podpisy H.a H.(viz č.l. 77 verte tr. spisu).

Přesto však nedošlo k řádnému doručení usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 2. 2009, sp.zn. 1 Nt 2526/2008, obviněným, neboť ti se v době od 16. 5. 2013 do 25. 9. 2013 nacházeli ve výkonu trestu odnětí svobody z rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 21. 11. 2011, sp.zn. 6 T 119/2011, a tudíž v době údajného doručení předmětného usnesení dne 27. 5. 2013 nemohli poštovní zásilku osobně převzít v místě svého trvalého bydliště. Na základě šetření provedeného u České pošty, s.p., pošta Jinočany bylo zjištěno, že obě listovní zásilky pro J. H. i V. H. vyzvedla u poštovní přepážky dne 27. 5. 2013 jejich dcera N. H., která se prokázala svým občanským průkazem.

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 7 To 123/2009, vydaným v neveřejném zasedání, pak bylo rozhodnuto podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu o zamítnutí stížnosti obou obviněných pro nedůvodnost.

Podle § 137 odst. 1 trestního řádu je třeba usnesení oznámit osobě, které se přímo dotýká, jakož i osobě, která k němu dala svým návrhem podnět; usnesení soudu se oznámí též státnímu zástupci. Oznámení se děje buď vyhlášením usnesení v přítomnosti toho, jemuž je třeba usnesení oznámit, anebo doručením opisu usnesení.

Podle § 137 odst. 2 trestního řádu má-li osoba, jíž je třeba usnesení oznámit, obhájce, stačí, že usnesení bylo vyhlášeno buď oné osobě, anebo jejímu obhájci, oznamuje-li se usnesení doručením opisu, doručí se jen obhájci.

Podle § 137 odst. 4 trestního řádu se usnesení, jímž bylo rozhodnuto o opravném prostředku vždy v opise doručí osobě, které se rozhodnutí přímo dotýká a osobě, která svým návrhem dala k usnesení podnět, jakož i státnímu zástupci.

Podle § 143 odst. 1 trestního řádu se stížnost podává u orgánu, proti jehož usnesení směřuje, a to do tří dnů od oznámení usnesení (§ 137), jestliže se usnesení oznamuje jak obviněnému, tak i jeho zákonnému zástupci nebo obhájci, běží lhůta od toho oznámení, které bylo provedeno nejpозději.

Podle § 36a odst. 2 písm. a) trestního řádu musí mít odsouzený obhájce v řízení o stížnosti pro porušení zákona, v řízení o dovolání a v řízení o návrhu na povolení obnovy řízení, jde-li o případy uvedené v § 36 odst. 1 písm. a) nebo b).

Podle § 36 odst. 1 písm. a) trestního řádu musí mít obviněný obhájce už v přípravném řízení, je-li ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody, ve výkonu ochranného opatření spojeného se zbavením osobní svobody nebo na pozorování ve zdravotnickém ústavu (§ 116 odst. 2).

Jestliže obviněný v případě uvedeném v § 36a trestního řádu obhájce nemá a nezvolil si ho (§ 33 odst. 1 trestního řádu a § 37 trestního řádu), postupuje se podle § 38 a § 39 trestního řádu, a to ihned poté, co důvod nutné obhajoby vznikl.

Podle § 38 odst. 1 trestního řádu jestliže obviněný nemá obhájce v případě, kdy ho musí mít (§ 36 a § 36a), určí se mu lhůta ke zvolení obhájce. Pokud v této lhůtě nebude obhájce zvolen, bude mu obhájce na dobu, po kterou trvají důvody nutné obhajoby, neprodleně ustanoven.

Podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení, je-li obviněných několik, ustanoví se těm, jejichž zájmy si v trestním řízení neodporují, zpravidla obhájce společný.

Podle § 39 odst. 1 trestního řádu obhájce ustanoví, a pominou-li důvody nutné obhajoby, ustanovení zruší předseda senátu a v přípravném řízení soudce.

Obvodní soud pro Prahu 2, navzdory snaze o doručení, nepostupoval v souladu s ustanovením § 137 odst. 4 trestního řádu, neboť rozhodoval o opravném prostředku a opis svého usnesení řádně nedoručil osobám, které svým návrhem daly k usnesení podnět, tj. oběma obviněným coby stěžovatelům. Přitom počátek běhu lhůty k podání stížnosti oběma obviněným mohl počít až od doručení opisu usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 2. 2009, sp. zn. 1 Nt 2526/2008, oběma obviněným, k němuž však nedošlo.

Pochybení obvodního soudu pak nenapravit ani Městský soud v Praze, jenž dne 19. 6. 2013 v neveřejném zasedání rozhodl o stížnostech obou obviněných tak, že je usnesením pod sp. zn. 7 To 123/2009 podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítl jako nedůvodné. Usnesení Městského soudu v Praze, doručované prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2, již bylo oběma obviněným řádně doručeno do příslušných věznic, kde vykonávali trest odnětí svobody, do jejich vlastních rukou.

V daném případě, tedy nerespektováním ustanovení § 137 odst. 4 trestního řádu oběma soudy, *opětovně* došlo u obviněného H. i obviněné H. k porušení jejich práva na doručení opisu usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. 2. 2009, sp. zn. 1 Nt 2526/2008, o zamítnutí jejich návrhu na povolení obnovy řízení, k jehož vydání dali podnět, a k porušení jejich práva na seznámení se s právní argumentací obvodního soudu, proti níž mohli směřovat své stížnostní důvody a námitky, se kterými se pak Městský soud v Praze jako stížnostní soud nemohl řádně vypořádat. Nesprávnou interpretací § 137 odst. 1, odst. 2 trestního řádu, nepřihlížející ke speciálnímu ustanovení § 137 odst. 4 trestního řádu, došlo s odkazem na nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 457/05, III. ÚS 303/04, IV. ÚS 2519/07 a I. ÚS 160/09 k porušení práva obviněných na spravedlivý proces

podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a k porušení práva na spravedlivé řízení podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Vzhledem k tomu, že oba obvinění se v době od 16. 5. 2013 do 25. 9. 2013, tedy v době rozhodné, nacházeli ve výkonu trestu odnětí svobody, došlo zároveň ze strany Obvodního soudu pro Prahu 2 k porušení jejich práva na obhajobu ve smyslu ustanovení § 36a odst. 2 písm. a) trestního řádu. Obvodní soud pro Prahu 2, a poté ani Městský soud v Praze, tuto skutečnost nezohlednil, neboť se nutnou obhajobou obviněných nijak nezabýval.

Proto navrhuji, aby Nejvyšší soud České republiky:

1. Podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením Městského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 7 To 123/2009, byl porušen zákon v neprospěch obviněného J. H. a v neprospěch obviněné V. H. v ustanovení § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu a v řízení předcházejícím v ustanovení § 137 odst. 4 a § 36a odst. 2 písm. a) trestního řádu;
2. Podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 6. 2013, sp. zn. 7 To 123/2009, zrušil, případně zrušil též i další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud s ohledem na důvod zrušení pozbyla podkladu, a
3. dále postupoval podle § 270 odst. 1 trestního řádu a přikázal Městskému soudu v Praze, aby věc v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.